

Wim van de Merwe haalde ze allemaal naar Rijssen: Jan-Peter Balkenende, Job Cohen, Henk Bolk, Hennie van de Most, Jan Kamminga, Bernard Wientjes, Marja van Bijsterveldt, Ronald Plasterk en nog veel meer.

door Hans Brok, foto Lenneke Lingmont

Haal ze hierheen, laat ze lassen

Ze keken op zijn school rond en knikten bewonderend. Zijn enthousiasme voor het metaalvak werkt aanstekelijk. Leerlingen drommen voortdurend om de docent heen. Zelfs in hun vrije tijd komen ze naar school, om te werken met metaal. Op 10 juni komt een delegatie onder leiding van VVD'er Ton Elias de school bezoeken.

In Rijssen zal de metaaldocent zijn zorgen kenbaar maken over de schrale westenwind die richting Twente waait. De instroom in de technische vakken van het vmbo loopt landelijk terug. In Twente valt het nog mee, maar er is ook hier overduidelijk krimp. De tijd dat scholen pal stonden voor hun techniekonderwijs, de afdelingen met hand en tand verdedigden, die tijd ligt al een tijdje achter ons. Rijssen is op metaalgebied het laatste bastion. Veel andere scholen hebben hun boeltje al opgeruimd. In de metaalstad Hengelo, om wat te noemen, is geen vmbo meer met een eigen metaalafdeling. Elders in de regio zijn hier en daar nog plukjes. Carmel in Oldenzaal is voorloper van de nieuwe trend. Daar wordt al vier jaar MEI gegeven, een verzamelvak. Voor de eeuwig twijfelende leerlingen is dat handig. Ze hoeven pas heel laat een keuze te maken. Maar de jongens met de gouden handjes krijgen veel minder kans om vanaf dag een aan hun vak te werken op het vmbo. Het is een landelijke trend. In Utrecht, om een andere plaats te noemen, heeft geen enkele vmbo nog een vakopleiding. Techniek wordt een breedtevak. Nu zoveel scholen daar mee te maken krijgen, wordt het een trend genoemd. Vakafdelingen zijn duur en de bud-

getten van vmbo's staan al tijden onder druk. Kiezen voor 'breedte' is ook kiezen voor minder kosten.

Grootste opposant van de trend is de immer strijdvaardige metaalridder Wim van de Merwe. Als docent van CSG Reggesteyn leverde hij jaren de Nederlandse laskampioen. De leerlingen dragen hem op handen. Zo'n veertien van hen komen zelfs in de avonduren vrijwillig naar school om te werken. Aan brommer, barbecue of tractor. Het enthousiasme voor het metaalvak is, vooral door de stimulans van hun leraar, zeer groot. Ze leren bij hem een vak, krijgen zelfvertrouwen en zijn trots op hun prestaties. Het liefst staat hij tussen hen in, karakteristieke stofjas, lachend, druk.

Maar Van de Merwe voelt de schrale westenwind. Hij is bang dat de 'hamertjetik-les-sen' - zoals hij MEI oneerbiedig noemt - een einde zullen maken aan het metaalvak op het vmbo. Hij vreest dat juist deze jongens, die toch al weinig zelfvertrouwen hebben, de dupe worden. „Mijn directeur begint er ook al over en zegt: 'Ja maar het is een landelijke trend.' Dan zeg ik, wees nou eens trots op wat je hebt. Die trend moeten we doorbreken. Gelukkig zijn wij in Rijssen gestart met het vakcollege meer praktijkuren in klas 1 en 2. Daarmee geef je er weer iets meer gewicht aan.”

Dat het geld kost om de afdelingen overeind te houden, dat ziet hij ook wel. Maar zijn oplossing is onorthodox. „Vroeger op de lts hadden we een directeur, twee adjuncten en docenten. En nu: een college van bestuur, vestigingsdirecteur, unitlei-

ders, teamleiders, en helemaal onderaan, daar bungelen de docenten. Dus ik zeg: streep maar in het management.”

Van de Merwe staat niet alleen. Hij krijgt steun van velen. En niet de minsten. Transportondernemer Henk Bolk ('wat een kearl, doar ko'j van op an') was bij hem op bezoek. Hennie van der Most hoorde er van en ging ('ik wil ook bie oe kiek'n') met

'Het is een gevecht. Je moet creatief zijn en het kost veel energie'

hem mee. Van de Merwe: „Hij was hier een keer in de kerstvakantie. Hoort het verhaal aan en belt ter plekke Ivo Opstelten op. Zegt: 'luister ik heb hier een docent zitten, die is heel goed bezig. Wie doet onderwijs bij jullie, jullie moeten regelen dat de mensen hier naar toe komen.'”

De stroom bekende Nederlanders naar Rijssen is nog niet opgedroogd. Op 10 juni komt er weer een delegatie VVD'ers op bezoek. VVD Tweede Kamerlid Ton Elias „Dat moeten we hebben. Zit ik hier met Van de Most aan tafel, zegt ie tegen Henk Bolk aan de andere kant van de tafel, 'le goait ma regeln dat hier meer mensen komt um te kiek'n.' Ik zeg tegen Bolk, als je me een plezier wilt doen, dan moet je die Mark Rutte voor me regelen. Zover is het nog niet. Eerst komt Elias met zijn gevolg. Wat

ze daar gaan doen? Hij laat een stuk ijzer zien. 'Kijk, dit heeft Cohen gelast en dit heeft Plasterk gelast. Onze Nederlands kampioen stond erbij en gaf een demonstratie. Zo moet je het doen. Haal ze hier naar toe, laat het ze zien. Jas aantrekken en lassen.'”

Hij komt nog terug op die leerlingen die in hun vrije tijd bij hem aan het werk zijn. „Ik heb leerlingen, die wel twee avonden willen komen. Zo zijn er meer. Ze vervelen zich thuis achter de computer, horen dat een medeleerling hier heen gaat en steken elkaar aan, haha. Vooral collega's die les geven aan onze havo- en atheneumleerlingen kijken hier verbaasd van op. Ook zijn ze stomverbaasd als er weer een trekker op de parkeerplaats voor mijn lokaal staat. Ik zeg, daar wordt aan gewerkt door mijn leerlingen. Het merendeel heeft er geen weet van wat wij allemaal aan het doen zijn. En hoe vaak zeg ik niet 'kom eens kijken en verbaas je waar de leerlingen allemaal mee bezig zijn.'”

Verder is de metaaldocent eerdaags spreker op een bijeenkomst over beroepstrots in Den Haag. Eerder verscheen zijn verhaal al in een boek met die titel. Het boek was de start voor een website (www.beroepseer.nl). „Ik ga daar een verhaal vertellen over wat er in het beroepsonderwijs verkeerd gaat en hoe ik het zelf doe. We moeten de landelijke trend doorbreken. Ik zeg: jongens kom op, wees nou eens trots dat je zo'n afdeling hebt. Dan straal je wat uit. Ik weet wel, het is een gevecht, je moet creatief zijn en het kost veel energie.”